

Instrukce
Jeho Veličenstva Císaře
Arcivévodovi Leopoldovi
1765, 15. Jaenner

Sur le Mariage (Do manželství)

Chystáte se změnit stav a vstoupit do manželství, k čemuž nemůžete mít potřebnou zkušenost. Takže se zdálo dobré a potřebné uvést některé body, které mohou přispět k Vašemu štěstí v tomto stavu, které musí, pokud to potěší Boha, být nejdelší z Vašeho života - neboť slibujete Bohu, že zůstane spolu v tomto stavu po zbytek svých životů. Tento stav může skončit pouze smrtí a stojí za to žít tuto šťastnou část životů bez problémů a odstranit všechno, co by tomu mohlo přinést sebemenší překážku.

Nikdy nemůžete potkat osobu stejného myšlení, nálady, temperamentu či stejného postavení jako máte Vy a je tedy zbytečné hledat něco, co neexistuje. Proto musíte hledat štěstí sami v sobě. Na tom záleží vše a jen Vaše chování vůči rozumné ženě Vám může poskytnout takové autentické štěstí.

Nejjistější princip je vždy a ve všem dávat přednost domácí pohodě a klidu. Aby toho bylo možné dosáhnout, opatrujte a dávejte všemu, co si Vaše žena bude přát, toleranci. Tyto, na první pohled povolnosti ženě, nejvíce sbližují i ty nejbližší duše. A dlouhodobě tak získáte domácí klid, čímž hodně získáte Vy sám. To vzbuzuje důvěru ženy, že jí jste větším pánem, než kdybyste to chtěli dělat jakkoliv jinak než tolerantní něžností.

Protože tato něžnost ji bude vést víc, než když oslovíte její racionální myšlení či se budete chovat jako pán a suverén. Tento způsob odpuzuje víc, než

povzbuzuje, a i když se poslechne, nevznikne souhlas, poslechnutí je jen racionální.

Jestliže můžete dosáhnout stejné věci příjemnějším způsobem, který Vám přinese úctu a lásku, myslím, že toto poslední řešení (tolerantní něžnost) je nejlepší. Proto Vám nemohu dosti doporučit všechny ohledy, zdvořilosti, uspokojení a něžnosti. Ohledy, zdvořilosti, uspokojení, něžnosti a tolerance jsou to jediné možné, co Vám může poskytnout šťastný čas, který Vám ze srdce přeji.

Je pro Vás nezbytné, snažit se co nejvíce přiblížit povaze své ženy. Přitom musíte mít vždy na mysli mír ve své domácnosti, což je lepší než moc, kterou máte jako manžel. Mít uspokojení, blahosklonnost a něžnost ženy Vám dá klid a štěstí v tomto stavu Vašeho života. Nemohu dostatečně často opakovat, že nalézt člověka úplně stejné dispozice, jakou máte Vy, je nemožné. Nejlepší způsob, jak se tomu přiblížit, je ustoupit, co nejvíce je možné. Tím pádem žena bude také muset ustoupit. Tento společný způsob přináší štěstí, zakládá pevné přátelství, oboustrannou důvěru a způsobuje, že Váš společný stav má Boží požehnání a je šťastným.

Proto jedna z hlavních předností Vašich povahových rysů je nemít žádnou vůli (žádné přání) ve věcech málo závažných, která by mohla jít proti tomu, co si přeje Vaše žena. Takové maličkosti ji vážou a zavazují a Vám zpříjemňují život doma. Ona se na Vás dívá jako na přítele, místo aby se na vás dívala jako na svého nejvyššího pána, což je stav mnohem trvanlivější než ten poslední, který je tvrdý i přesto, že láska zůstává. Když se dá docílit stejného jako přítel, je to mnohem příjemnější. Věci se dělají s větší radostí pro přítele než pro nejvyšší autoritu. To každý v sobě cítí, proto se má nastolit přátelství a ne autorita. Přátelství se vznikne na základě uspokojení, výchovy, jemnosti, něžnosti a vzájemném připoutání těmito vlastnostmi.

Kráska je nejméně důležitá, přejde – je pomíjivá. Je směšné se na ní soustředit. Jestliže je v povaze, jemnost, něžnost a uspokojení, to je to nejpevnější, co tvoří opravdový základ.

Budete mít princeznu ctnostnou a milou, nebude to krasavice, ale bude mít jemnost. Jako Vy bude vstupovat do světa našeho domu¹ a bude také potřebovat vedení. Tak se musíte snažit jí dávat potřebné rady. Ale vždy jen jako opravdový přítel. Musíte jí ukazovat důvody za tou či onou dvorní radou, aby viděla, že to, co jí radíte, je jen pro její dobro. Bude to určitě potřebovat, je mladá a přichází z domu svého otce, kde byla milována. Ale kde vzdělání není nejlepší a kde byla mimo svět společnosti. Tak nemá ti tak nutnou zkušenost, aby se v našem domě uměla chovat. Navíc tento druh výchovy ústí v nesmělost, což se dá napravit jen s citem, na základě kterého změny jsou méně nepříjemné a vypadá to, jako že to je z dobrého úmyslu a ne jako polepšení či náprava.

Tato jemnost povahy společně s tím, že nemáte žádnou vůli (žádné přání) ve věcech málo závažných, je čistá osnova k tomu, aby se dalo stvořit něco perfektního. Alespoň obdivuhodnou ženu, v což doufám. Okolo úplně nové osoby, takto stvořené, nesmí ve velké společnosti nastat důvod k neúctě či nastat příležitost, aby jí byly připomenuty chyby, které by kvůli své neznalosti mohla udělat. Naopak, protože se na ní musíte dívat jako „sám na sebe“, musíte se snažit jí ve všem pomoci, co by jí mohlo způsobit rozpaky. Musíte s ní vše snášet a vždy se snažit předejít všemu, co by jí mohlo způsobit rozpaky - nebo to i odstranit. Tento způsob vytváří pouta, která vynikají obzvláštní, opravdovou pevností. Já nemluvím o tom, předejít všechno, tedy i to, co by jí mohlo udělat radost. Neboť to je právě výsledek upřímného a opravdového přátelství, na základě kterého je manželský stav tím nejšťastnějším. To z celého srdce přeji Vašemu manželství, doufajíc, že poslechnete mé rady. Když se přiblížíte co nejvíc její náladě a povaze, ona se přiblíží té Vaší. Vždy musí být základem tato pravda, že

¹ Dvora tzn společnosti

manželstvím dva lidé se stanou jedním člověkem a nic zlého ani dobrého se jim nemůže stát, aniž byste si to úplně dělili, byvše jedním. Musíte se usilovat o štěstí své ženy, protože tak pracujeme sami pro sebe – na svém štěstí.

Je lehké a krásné vidět, jaké uspokojení Vám přinese tento vztah, jestliže budete dělat, jak řečeno výše. Vytvoříte tak přátelství, které zajistí Vaše štěstí.

Ve všem, co je se sňatkem spojené, berte na prvním místě v potaz Boha, protože vše je jen jeho dílo. Když se Vám to povede, bude mi to útěchou.

At' Vás Pán Bůh požehná, budu se za to modlit.

Francois

FL

(podpis vlastní rukou)²

Vienne ce Janvie

1765

(psáno vlastní rukou)

² Celý text je psán písařem, písmo je zcela odlišné od podpisu a datumu